

Længde. Med Reduktionen af Angrebslinjen følger Formindskelse af Angrebet, der altsaa ved Periodens Begyndelse maa have været 5 Ha. pr. Aarhundrede. Tidspunktet for Sænkningens Ophør vil herefter være at sætte til Aar 4000 før vor Tidsregning. Det er dog at bemærke, at 2 Ha. i Aarhundredet var Nedbrydningens Maksimum, saa at Tallene paa Sænkningens Ophør angiver det senest mulige Tidspunkt.

I det følgende Afsnit beskrives nøje, hvorledes de forskellige Faser af Nedbrydningen foregaar under Indflydelse af Bjærggartens uensartede Modstandskraft. Dette Afsnit frembyder intet særlig Nyt udover, hvad der er kendt fra andre Kyster. Endelig afsluttes med en Oversigt over de udførte Kystsikringsarbejder.

M. Vahl.

Persia Past and Present. A Book of Travel and Research. With more than two Hundred Illustrations and a Map; by **A. V. Williams Jackson**, Professor of Indo-Iranian Languages etc. New York: The Macmillan Company. London: Macmillan & Co. Ltd. 1906. Oktav, 471 Sider.

I ovennævnte Værk er nedlagt Resultaterne af arkæologisk-historiske Studier, som Forf. havde Lejlighed til at gøre paa en Rejse, som han i Løbet af nogle Maaneder i Begyndelsen af 1903 foretog fra Tiflis over Erivan, Tæbris, Urmia, Hamadan, Kermanshah, Ispahan, Shiras, Jesd, Teheran, Kasvin til Baku. Som man kan tænke sig, bliver der ved at gennemløbe en saa lang Strækning i saa ringe Tid ikke Lejlighed til at foretage selvstændige indgaaende Undersøgelser, især naar man ved, at den største Del af den rejsende Forskers Tid i Orienten ovenikøbet spildes ved blot at komme frem her og ved Faren for Overfald, som paa denne Rute næsten altid er til Stede. Forf. gaar da ogsaa nærmest ud paa ved Selvsyn af Persiens mange historiske Steder og Mindesmærker, ved Urmia Søen, Behistun, Hamadan, Persepolis, Pasargadæ o. s. v. at forvise sig om, at hvad han i Forvejen vidste fra Kildeskriverne ogsaa passede. Han har faaet Lejlighed til med egne Øjne at se noget af Orientens Liv, hvorved det historisk-arkæologiske Samlerværk, som Bogen er, har faaet mere Friskhed og Garanti for Paalidelighed, end der opnaas ved den blotte Stuelærdom. Af nyt paa det rent geografiske Omraade indeholder Bogen intet, men den er af stor Interesse i anden Henseende for Persieforskeren; idet Forf. for hver større By eller Mindesmærke, han passerer, opruller os disses Historie fra de ældste Tider til nu; særlig Avestatiden interesserer Prof. Jackson

sig for, og meget værdifuld er hans Identificering af de Steder, hvortil den store Profets eller Reformators Navn knytter sig. Flere Punkters Historie, som man før har maattet søge i mange forskellige Værker, er her bekvemt samlede under et, saaledes at man kan bruge Bogen som Haandbog i saa Henseende. Værket indeholder en betydelig Sum af god, solid Viden som enhver, der interesserer sig for den iranske Kultur, ikke bør lade gaa ubenyttet hen, og de mange fortrinlige Illustrationer giver sammen med et godt Oversigtskort megen Belæring.

Ole Olufsen.

Isforholdene i de arktiske Have 1906. Udgivet af det danske meteorologiske Institut. Bearbejdet af V. Garde.

Foreliggende Oversigt for 1906 er som de tidligere ledsaget af en Del smukke Kort, hvorpaa Isforholdene i Nordpolarlandene fra April til August er indtegnede. Det viser sig at have været forbundet med store Vanskeligheder at faa Oplysninger om Isen i Beauforthavet, uagtet mange Skibe, Hvalfangere, færdes her, men heldigvis er der dog tilflydt Underretninger i saa Henseende fra Gjøa-Ekspeditionens Næstkommanderende, Prmlt. G. Hansen. Dette Hav har forsaavidt aktuel Interesse for os danske, som vor Landsmand Ejnar Mikkelsen for Tiden er i Færd med at studere dets Forhold under sin planlagte Færd fra Banks Land mod Vest for at finde et oftere omtalt Land imellem Banks Land og Wrangels Land.

I Beauforthavet laa der hele Vinteren 1905—06 langs Nordamerikas Nordkyst et ubevægeligt Bælte af sammenfrossen Polaris og Vinteris. I Begyndelsen af Juni 1906 brød Mackenziefloden op. Der dannedes da Aabning langs Land, som stadig voksede sig større ved Smeltning af Isen, saa at der den 3. Juli var aabent Hav imellem Længdegraderne 130—137 Syd for den 70' Breddegrad. Den 10. Juli naaede det aabne Vand til Hershøllø. De indesluttede Hvalfangere stod da østpaa til Kap Bathurst. Isforholdene var paa dette Tidspunkt iøvrigt saaledes, at der hele Vejen langs Land var passabelt for Baade; udenfor laa et 5 Kvartmil bredt Bælte af Vinteris fastholdt af grundstødt Polaris, og udenfor dette atter aabent Vand, bredt ind mod Mackenzieflodens Munding og snevrende sig ind mod Vest indtil c. 100 Kvartmil Vest for Hershøllø, hvor Pakisen laa ind til Landisen. I den følgende Maaned brød Landisen op i store Flager, saa at der i Midten af August var passabelt imellem Skodserne langs Kysten. Den 21. August kunde Point Barrow passeres. Udfor

Pynterne laa Polarisen kun 1 Kvartmil fra Land, og Farvandet langs Kysten var opfyldt af Skodser med snævre Kanaler imellem. Fra Point Barrow strakte Iskanten sig mod sydvest og senere i vestlig Retning. Udfør Ice-cape tabtes Iskanten af Sigte. Fra Beringshavet foreligger ingen Efterretninger.

Aarets vigtigste Begivenheder i de arktiske Egne er: Nordvestpassagens endelige Fuldførelse ved Roald Amundsen og Opnaelsen af den højeste hidtil naaede Bredder ved Mr. Peary (87° 6' N. Br. den 21. April 1906).

Vinteren 1905—06 var forholdsvis mild over Spitzbergen, Barents-Sø og Kara Hav, men streng over hele Grønland og arktisk Amerika. Isforholdene var i Analogi hermed gunstige i de evropæisk-arktiske Farvande og ugunstige i de amerikansk-arktiske. Omkring Spitzbergen var Isforholdene ligeledes gunstige. I Grønland Hav var Isbæltet bredere end sædvanlig, og strakte sig paa Nordøstkysten af Grønland længere til Søs end sædvanlig. Ved Angmagsalik var Isforholdene ualmindelig ugunstige, derimod var Islands Kyster isfri hele Aaret undtagen fra Slutningen af April til Begyndelsen af Juni, da Drivisen naaede til Skagestrands Bugt. I Nordatlantehavet mødtes der paa Grønlandsruten i April paa 58° N. Br. Drivisen saa østligt som til 39° vestlig Lgd., hvilket er ret ualmindeligt. Paa Amerikaruten var der i Vinteren 1905—06 ingen Standsning i Isfjældforekomsten, men denne var saa til Gengæld i Sommeren 1906 langt mindre end sædvanlig. Udenfor Labrador fandtes mere Drivis end sædvanlig. I Hudsonstræde- og bugt var Isforholdene ret normale, dog var Strædet ikke isfrit før Midten af August. I Davisstrædet var der isfrit i de 2½ første Maaneder af 1906. I den vestlige Del af Davisstrædet optraadte Vestisen i store Mængder. I Baffinbugten medførte den strenge Vinter i 1905—06 og uheldige Vindforhold, at Isforholdene i Melvillebugten var ugunstige i Sommeren 1906 end i en Aarrække. Isforholdene i 1906 giver Anledning til at vente i 1907 ret gunstige Isforhold langs Grønlands Kyster og mindre gunstige omkring Labrador og New Foundland. Den største Del af Værket optages af en Del Detailoplysninger om Nordpolarfarvandene i 1906.

Ole Olufsen.

Arkeologiska Undersökningar i Perus och Bolivias Gränstrakter. 1904—1905 af Erland Norden-skiöld. Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Handlingar. Band 42, Nr. 2.

Den bekendte Sydamerikaforsker Erland Norden-skiöld har i ovennævnte Værk atter ydet et værdifuldt

Bidrag til Kendskabet om Indianernes Kulturstandpunkt og Historie i Peru og Bolivia. Med Rette gør Forf. i Indledningen opmærksom paa, at de store Rekognosceringsrejsers Tid i Sydamerika er forbi, og at man nu maa begynde paa Detailundersøgelserne. Man kunde føje til, at de store Rekognosceringsrejser ogsaa burde være forbi i andre Verdensdele, hvor vi nu kun har Nytte af Detailundersøgelser og Monografier. Det Omhvorpaa E. N. har gjort sine arkæologiske Undersøgelser, ligger imellem 68°—71° V. Lgd. Grw. og 14°—15° S. Br. Det er Dele af Provinserne Sandia og Caravaya i Peru samt Provinzen Caupolican i Bolivia, hvorom først gives en geografisk og historisk Oversigt og derefter en detailleret Beskrivelse af Udgravninger og Grave samt af de i og ved Gravene fundne Genstande. Heraf er navnlig de saakaldte Topos, de Naale som Indianerkvinderne bruger til at sammenhefte deres Shawler med, af stor Interesse. Et særligt Afsnit er helliget Stenredskaberne, som endnu anvendes af de Indfødte som hos os i Stenaldertiden; de af Forf. fundne Stenøkser var af Diabas og Morterne af Diabas og Kvarsit. Endvidere omtales Helleristninger, Bjergmalinger og forskellige Lervarer (af de sidste findes gode Samlinger bl. a. i Trocaderomuseet i Paris). Værket, der bestaar af 66 Sider i Kvart, er forsynet med talrige Illustrationer og 6 Tavler med særdeles smukke Gengivelser af Gravkamre, Stenredskaber o. s. v.

Ole Olufsen.

Élisée Reclus: Les Volcans de la Terre. Premier Fascicule. Société belge d'Astronomie, de Météorologie et de Physique du Globe. 1906.

De faa Aar af det tyvende Aarhundrede, der er forløbne, har udmærket sig ved en usædvanlig livlig Virksomhed af Kræfterne i Jordens Indre. De store, ødelæggende Vulkanudbrud paa de vestindiske Øer Martinique og St. Vincent, de omtrent samtidige Udbrud i Mellem-Amerika og Mexico, Udbruddet paa den japanske Ø Tori-Shima og Vesuvs voldsomme Udbrud ifjor, samt de talrige ødelæggende Jordskælv, der har ramt de forskelligste Egne af Jorden, synes at vise os, at vi maa være komne ind i en Periode, hvor Jord-Indret er kommen i Uro, og hvor de tektoniske Kræfter atter søger at bringe Stabilitet tilveje i Jordskorpen. De mange Katastrofer har vakt en stedse voksende Interesse, saa stor som man kun sjældent ser den udenfor Fagmændenes snævre Kres, for de vulkanske Fænomener og for Jordskælvne. Det var derfor meget à propos, at det belgiske Selskab for Astronomi, Meteorologi og Jordklodens